

Ulrik Dahlin:

Autonom pusher mentor.

Et portræt af Søren Lerche,
Gyldendal, 276 s. Kr. 299,95.

Søren Lerche har været autonom, han har været storpusher, men nu er han mentor for kriminelle, som vil ud af kriminaliteten. Det er hvad titlen betyder. Bogen udvikler sig i to spor: det ene starter i 1994 og handler om livet som autonom og senere som hashpusher, mens det andet spor (sat i kursiv) starter i 2002 og handler om vejen ud af kriminaliteten frem til 2015.

Den dramaturgiske opdeling i to spor spænder ens forventninger til et forbløffende højdepunkt. Men alle højdepunkterne ligger tidligt i forløbet, så historien skal bæres af Søren Lerches nye liv som mentor. På den måde ligner den de gammeldags helgenbeskrivelser, hvor man går igennem ufattelige mængder af synd og ender i den renskadede søndagsskole.

Grunden til denne svaghed ved bogen er, at det andet, det kursiverede, spor af fortællingen er helt uden kritisk distance. Hvor Søren Lerche (når han ser tilbage) væmmes og får kvalme over, hvad han har lavet som autonom og som pusher, så er der på det første spor en klar distance, et kritisk blik. Det andet spor burde have haft Ulrik Dahlin som kritisk fortæl-

Anmeldelse af Morten Thing

KVALME OG VÆMMELSE

ler i stedet for den frelste Søren Lerche. Det er klart, at Søren Lerche er glad og tilfreds med sit nye liv med sin kæreste og sine to børn og et fornuftigt arbejde på en højskole, hvor han leder kriminelle ind på den smalle sti. Men den historie mangler en, der stiller ubehagelige eller bare kritiske spørgsmål til fortællingen, hans nye arbejde og dets metoder. I stedet fremstår bogen som reklame for Søren Lerche og hans nye institution Fryshuset. Er det dem, som har betalt for reklamen? kunne man spørge sig selv. Jeg tænkte, fordi jeg har læst mange af Ulrik Dahlins artikler i *Information*: Hvor har han gjort af sit kritiske blik?

Beskrivelsen af Søren Lerche og de autonome, han omgås, er kvalmende. Han og tæskeholdet opnår en orgastisk lyst ved at overfalde, folk de ikke kender, men som er udpeget som "Nazisvin". De slår og sparke "nazisvinene" under råbet "Dø, nazisvin, så er det tid til tæsk". Det vi får at vide er: "Søren følte en enorm magt ved at have rollen som en af spydspidserne"; "I dag er han klar over, hvorfor han råbte så højt. Råbet retfærdiggjorde volden og det brutale overfald"; "Det vigtigste var, at råbet tændte mig. Det gjorde dem til nazisvin, så de ikke længere var mennesker". Det han beskriver, er en slags maskulin ritus, hvor betydning som menneske (og leder) opnås ved at udøve brutal vold og dehumanisere andre. Han burde rette lyset mod sit eget behov for betydning? Hvorfor krævede det vold? Hvor var det gået så galt i hans liv, at han i princippet ville slå andre mennesker ihjel for at få den betydning, han ikke syntes han havde. Den slags spørgsmål stilles aldrig i bogen.

Det mest påtrængende spørgsmål er imidlertid politisk: Hvad er det specielt *venstreorienterede* ved at tage ytringsfriheden fra en gruppe mennesker, som siger noget, man ikke bryder sig om? Hvorfor skulle venstreorienterede opføre sig præcis som nazisterne?

Det næste påtrængende spørgsmål er: Er det nu så sikkert, at de er nazister? Har de opfordret til at slå jøder ihjel i massevis? Eller bliver de bare kaldt

nazister eller fascister for at retfærdiggøre lysten til at slå på nogen?

Man har lov til offentligt at gøre opmærksom på, at nogle bestemte grupper har synspunkter, som er racistiske. Men at ville slå dem (måske endda ihjel) er at opfordre disse grupper til at gøre det samme. Er det i venstrefløjens interesser?

Endelig kunne man spørge, med udgangspunkt i Søren Lerches egen udvikling, om ikke man kunne tage udgangspunkt i, at de, 'nazisterne', trængte til 'en vej ud af mørket', en hjælpende og forstående hånd, som kunne vise dem, at man kan få menneskelig betydning på anden måde end ved had og vold?

Så vidt man kan forstå det sociale liv, som hænger sammen med den autonome vold, som Søren Lerche deltager i, er det et kollektivt liv, et liv i grupper, som deler synspunkterne, måske et liv i bofællesskaber. Vi hører ikke så meget om det liv, men med udgangspunkt i det forhold, at volden udelukkende udøves af mænd, kunne man spørge: Skyldes det, at *det* er vejen til kvinderne? Den sociale baggrund for det voldelige liv udfoldes overhovedet ikke i bogen.

Vi får fortalt en historie om 'iværksætteren' Søren Lerche. Han er god til at organisere, får mange ideer og er i stand til at føre dem ud i livet, uanset om det handler om rå overfald, budtjenesten "De brune bude", som bringer tjald ud til kunderne, eller om at bringe kriminelle ud af kriminaliteten. Med bagudvendt blik kan Søren Lerche stille moralske spørgsmål til sit liv. Men er det nok? Vi får aldrig at vide, hvorfor ændringerne sker, kun at han kan se med "væmmelse" og "kvalme" på sit tidligere liv.

Søren Lerche er optaget af RAF, ETA og Blekingegadebanden og ser, lige som den gjorde, sit politiske arbejde som del af en frihedskamp. Det gælder imidlertid for alle tre forbilleder, at de *kunne* føre deres kamp indenfor rammerne af de stater, de levede i, hvis de ville afstå fra at bruge vold og lave røverier mm. I modsætning til frihedskampen i Danmark under besæt-

telsen eller de nationale frihedskampe i kolonierne og Palæstina, hvor enhver politisk kamp var/er illegal. RAF, ETA og Blekingegadebanden valgte selv volden og kriminaliteten til for at få maksimalt ud af deres indsats, og de ville selv bestemme våbnene. Derved fik de ikke i befolkningens øjne nogen legitimitet, de måtte leve et liv med store sikkerhedskrav, og de nåede ikke deres mål.

I bogen skifter Søren Lerches liv, da han bliver fængslet i forbindelse med hans kriminelle job som hashhandler. Det er naturligvis rigtig godt for Søren Lerches liv, men i bogen, hvor det bliver fortalt, må vi bare tro på, at nu vil han ikke længere bruge rå vold i stedet for argumenter. Der er ikke andet end den faktiske ændring i hans liv, at han sidder indespærret i isolation, som gør at han skifter holdning. Det er simpelthen svært at tro på, at han ubesværet glider fra den ene identitet til den anden. Der mangler nogle mellemregninger for, at man som læser tror på, at han ikke igen vil bruge volden som argument, hvis han kommer i en situation, der ligner hans tidligere liv som autonom eller kriminel.

Ideen om udslusningsprogrammer for bandemedlemmer og andre kriminelle er en rigtig god ide. Vi hører bare ikke noget om, hvori Søren Lerches ideer består. Vi hører om hans evner som organisator ved konferencer, og vi hører hans rosende ord om det svenske projekt Fryshuset. Men stort set intet konkret. Ikke noget om, hvordan han opbygger tillid, og hvordan han lægger afstand til sin egen kriminalitet i sin mentorvirksomhed. Det er ikke nødvendigvis en svaghed ved hans arbejde, men i hvert fald en svaghed ved bogen. Vi får intet at vide, som giver os begrundelsen for, at der skal skrives en bog om Søren Lerches erfaringer med at være mentor for kriminelle, som skal sluses over i en ny tilværelse. Og man håber på, at problemet er, at bogen *ikke* er et vellignende "portræt af Søren Lerche".